

Fejérváry's corresp. with Baron Nicholas

Jósika Miklós báró, a nagy író is
ki akart vándorolni Amerikába

*Jósika,
the
novelist*

Könyvekben, régi ujságokban hol itt, hol ott bukkanok olyan hírekre, amelyek amerikai magyar vonatkozásokat tárnak elém. Sohasem hallottam például az előtt, hogy Jósika Miklós báró, a mult század közepe négy regényíró-óriása, az Eötvös—Jósika—Kemény—Jókai társaság egyike ki akart vándorolni Amerikába. Jósika, Erdély egyik legnagyobb ura, aki öt hatalmas birtok gyönyörű kastélyában volt otthon, résztvevett mint főrend a szabadságharc mozgalmában, amiért is annak leverése után halálra ítélték. Külföldre menekült. Brüsszelben telepedett le. Itt írta gyönyörű regényeit és emellett rengeteg cikket, tanulmányt, vitairatot a magyar ügy mellett. Felesége báró Podmanizky Julia pedig könyveket fordított németre, franciára s ugyanakkor fehérmű varrodát tartott. Eközben Amerikába vágyakozott.

Élénken levelezett a magyar Fejérváry Miklóssal, aki az amerikai Davenportban kitűnő vállalkozásokkal hatalmas vagyont szerzett, később gyönyörű parkot ajándékozott a városnak s ott róla utcát neveztek el. Ki akart menni Fejérváry biztatására Jósika is. Részletekben küldött is 4000 frankot Brüsszelből Fejérvárynak, aki azt teleküzletbe fektette. Úgy állapodtak meg, hogy ha még 6000 frankot összetakarít, ki is megy Davenportba feleségével, aki ott vegyes kereskedést akart nyitni. Majd, akkor, ha saját házat vehetnek, mert a vagyonától megfosztott öt birtok és kastély valamikori ura saját háza után áhitozott, ahol — mint ábrándozva írta Fejérvárynak —, majd lesz saját veres, rózsaszín, lilá és violaszín rodendozunk, sok rózsánk és szegfünk.” Jósika azonban betegeskedni kezdett. Nem tudott írni. A 4000 frankot egy év alatt részletekben visszakérte Fejérvárytól. Fejérváry a teleküzleteken később óriási vagyon szerzett, Jósika azonban szegényen halt meg 1865-ben 71 éves korában. Felesége visszakapta erdélyi birtokait s a nagy író porai csak halála után 30 évvel kerültek haza a brüsszeli temetőből ősei sírboltjába.

*This corresp.
from May 6-
1852 is in
the possess.
of the Hung.
Academy
of Sciences.
See: Borze-
vitzky: Az
abszolútizmus
Magyar-
országon*